

Stadsmuseet hörnskåp GM:193

Konserveringsrapport

Morgan Denlert
Studio Västsvensk Konservering
VA 2018-00314

Stadsmuseet hörnskåp

Konserveringsrapport

Författare Morgan Denlert
Grafisk form och Layout Västarvet, SVK
Omslagsbild Foto taget av M. Denlert
Fotot visar hörnskåpet efter åtgärder

Västarvet
Studio Västsvensk Konservering
Gamlestadsvägen 2-4 Hus B2
415 02 Göteborg
Telefon 010-441 43 44
www.vastarvet.se, www.svk.com

Tekniska och administrativa uppgifter

Västarvet dnr.	VA 2018-00314
Västarvet pnr.	13517
Uppdragsgivare	Jessica Lindewall Göteborgs stadsmuseum Norra Hamngatan 12 411 14 Göteborg 031 3683607
Projektansvarig SVK	Morgan Denlert Konservator, Trä och möbler Västarvet – SVK
Datum	2018-10-31

Innehåll

Tekniska och administrativa uppgifter.....	1
Föremålsbeskrivning	3
Befintligt skick/skadeorsak.....	3
Åtgärder	6
Syfte/målsättning.....	7
Skick efter åtgärder	7
Använda material	9
Skötselanvisningar	9
Kartering av åtgärdsytor	9

GM: 193 innan åtgärd

Skåpets dörr innan åtgärd

Föremålsbeskrivning

GM: 193 Hörnskåp för väggmontering. Klassicistisk stil med enkeldörr, bemålad ljus grå med Göteborgs stadsvapen polykromt i dörrfyllning. Under stadsvapnet är det målat tre nycklar. Skåpet har ett bågformat krön och skuren festong därunder. Tandsnitt finns limmade till dörrrens överkant och i det insvängda understycket.

Teknisk beskrivning

Tillverkad i furu med detaljer i björk. Delar sammanfogade med slitsar och tappar. Dekorationer är både skurna i björk och gjutna i pastellage-massa. Dörren är vänsterhängd, ursprungligen med pinnhängen och försedd med en fjäderbelastad knapp i metall för spärrning.

Dörren är inte konstruerad som ram- och fyllningsverk men imiterar detta, över- och understycket är inmonterade till en limträskiva som inkluderar vertikala ramdelar.

Höjd: 110 cm

Bredd: 62 cm

Kulturhistorisk kommentar

Skåpet är tillverkat av Lars Zättergren 1783. Skåpet ska ha tjänstgjort som förvaring för Göteborgs stads nycklar, därav den målade dekoren. Skåpet har varit i olika utställningar genom åren.

Befintligt skick/skadeorsak

1. Skåpet saknar gångjärn, de har vid något tillfälle demonterats. Dörren har i stället säkrats med en anordning där en lina eller vajer via ett par trissor och metallöglor passerar genom bakstycket och möjligen fästes i taket. Kanske har denna anordning lossat. Dörren har hur som helst slagit i golvet så att ett hörn och flera kantdelar lossnat och flisat upp (1.).
2. Profillisten mellan understycke och "fyllning" lossnat, den finns bevarad (2.).

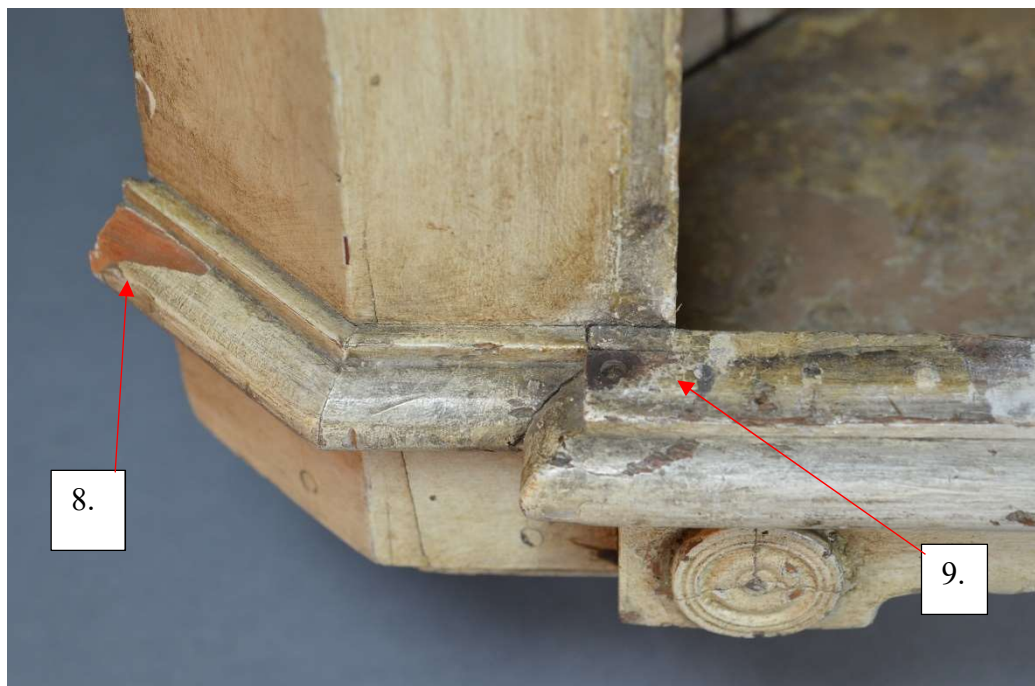
3. Tandsnittsdekoren i dörrens vänstra övre hörn saknas sedan tidigare (3).
4. Vänster vertikal kant har tidigare limmats men aningen oprecist så att en nivåskillnad uppstått. I samma skada saknas en liten träflisa (4.).

5. Dörrens fyllning har två vertikala torksprickor som löper utmed trästycket (5.). De har funnits i flera år.
6. En profilerad list i skåpets övre högra dekor saknas, det kan vara en äldre skada.

7. Skåpet har genomgått ett flertal restaureringar som har påverkat uttrycket. Färgskiktet är av bland annat av senare datum, det har patinerats för att harmonisera med "dörrfyllningens" kulör, som troligen är den ursprungliga. Flera tandsnittsdelar i skåpets undre del har blivit ersatta då de förmodligen gått förlorade.
8. Runt om på skåpet finns avskavda färgytor och bortbrutna träflisor

På bilden ses kvarvarande halva av nedre gångjärnet (9.)

Åtgärder

1. Dörrens uppbrutna eller bortbrutna flisor limmades i riktig position.
2. Försök gjordes att kemiskt lossa de tidigare limmade skadorna i dörrens övre vänstra hörn. Det fungerade dåligt trots prov med varmt vatten, etanol och etylacetat. Den större delen av de två gick tillslut att få bort och frigöra från gammalt lim, troligen epoxylim, på mekanisk väg. Denna kunde limmas bättre till dörrbladet medan den mindre träflisan fick bero.
3. Profillisten på dörrens nedre vertikallram limmades tillbaka.
4. Rengöring med tops och fuktad mikroduk gjordes men detta hade föga effekt.
5. Nya gångjärnshalvor tillverkades av förnicklat stål och skruvades till korresponderande ytor.

De nya gångjärnsdelarna kan skymtas, inga försök att få dem att se gamla ut har gjorts.

6. De två vertikala torksprickorna i dörrens ”fyllning” kilades upp med lister av balsaträ som jämnades av med rakblad, isolerades och retuscherades för att inte vara iögonfallande.
7. Dörrens ursprungliga låsmekanism fungerade men saknade korresponderande ögla att fästa till. Sådan tillverkades av mässing och skruvades till dörröppningens kant. Det är dock svårt att få den att snäppa på plats hundra procentigt.
8. Eftersom dörrens insida hade metallöglor så användes dessa till en extra säkrande anordning med vajer som löper genom det öppna bakstycket och säkras i taket. (en förenkling av den tidigare anordningen).
9. Dörrbladets befintliga tandsnitt i triangulära former kopierades i trä. De nya kopiorna limmades till de uppenbara bortfallen av dito på dörrens vänstra sida. Små släta lister som tydligt saknades över tandsnitten ersattes på bägge sidor. Dessvärre oklart om dessa sett ut exakt så som de ersättande bitarna.
10. Den lilla profillistdelen i krönets högra hörn (skada 6.) kopierades i trä och limmades till ytan.
11. Enstaka djupare slagmärken i färgskiktet kittades till ytnivå. Enstaka mindre träskador på iögonfallande platser kittades också upp i ytnivå.
12. Kittade ytor, iögonfallande färgskav och tidigare tillägg av trä retuscherades i ljus grå kulör.

Syfte/målsättning

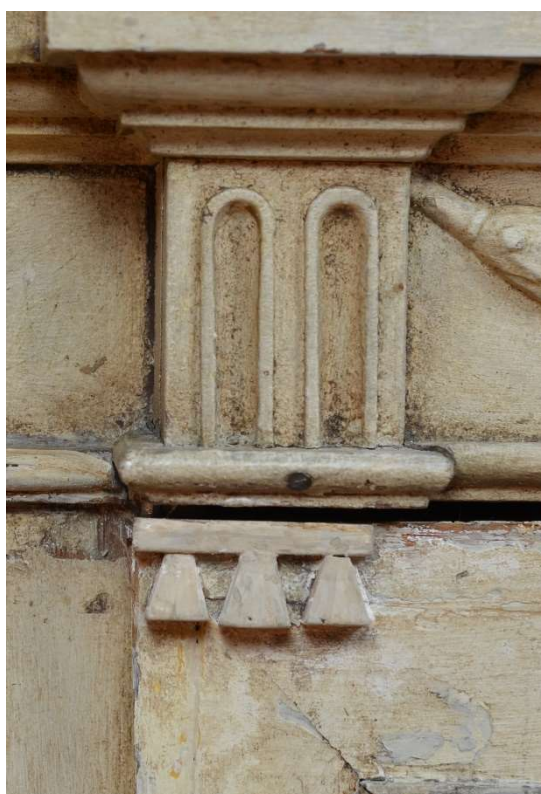
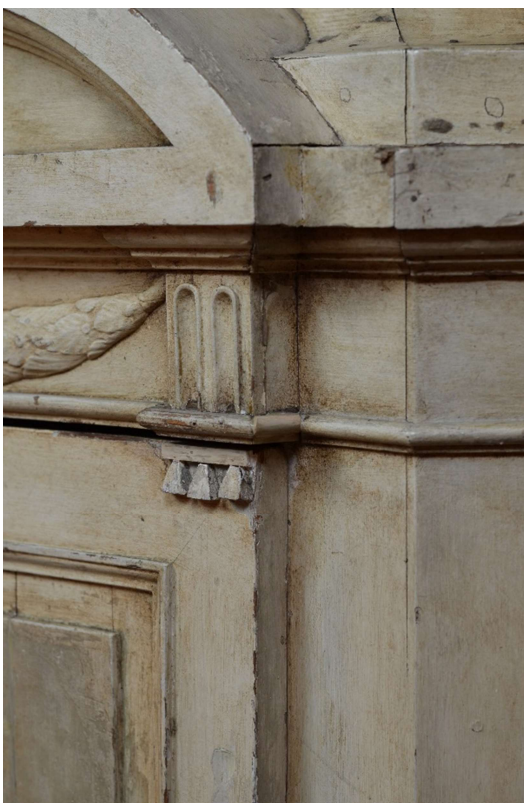
Avsikten med konserveringen är att säkra bortbrutet material, att göra skåpet möjligt och representativt nog att visa i utställning eller i andra sammanhang. Skåpet har stort kulturhistoriskt värde och kommer alltid att efterfrågas på ett eller annat sätt. Sedan tidigare har skåpet en mängd ”ärr” och nu läggs dessvärre ytterligare några till samlingen, men åtgärderna har under hela processen gjorts minimala och reversibla.

Skick efter åtgärder

Skåpet ser fortfarande aningen bedagat ut med sin medvetna patinering men har ändå ett representativt uttryck. Nu finns inga trasiga delar, sprickor eller stora fläckar. Dörren går att öppna och stänga på ett ursprungligt sätt. Bakstycket saknas ännu men det kan göra att nya skador undviks.

GM:193 efter åtgärder

Använda material

Lim: Fisklim (kallsättande); Hudlim (varmsättande)

Trä: Balsa; björk, alm

Kitt: Hudlim, krita, rå sienna

Isolering: Paraloid B72

Retuschfärg: Akvarell (Winsor & Newton)

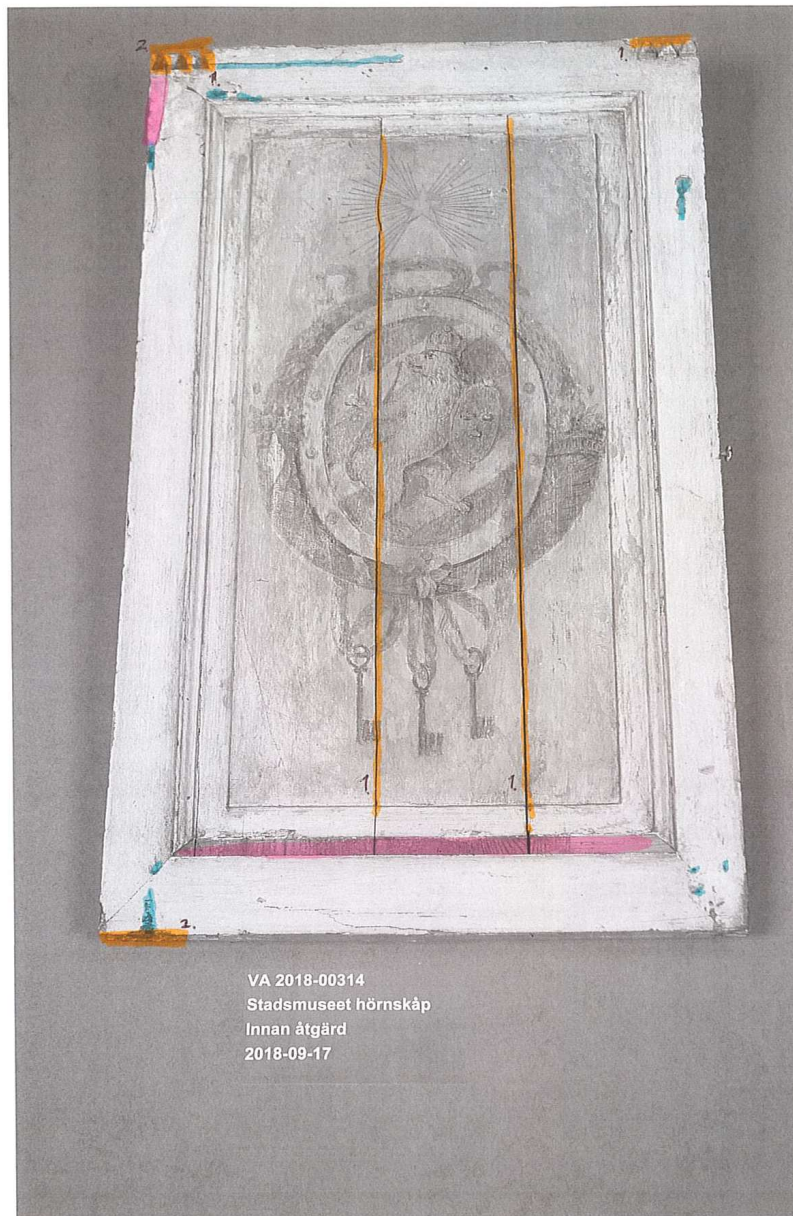
Skötselanvisningar

Retuscheringar är gjorda med akvarellfärg så rengöring med vatten bör undvikas, en lätt fuktad duk fungerar bra som komplement till regelbundet avlägsnande av damm med museala metoder.

Kartering av åtgärdsytor

■ = Ersatta delar (1.trä / 2.metall)
■ = Retuscherade färgskador

VA 2018-00314
Stadsmuseet hörnskåp
Innan åtgärd
2018-09-17

- = Ersatta delar (1. trä / 2. metall)
- = Retuscherade färgskador
- = Omlimmade originalstycken